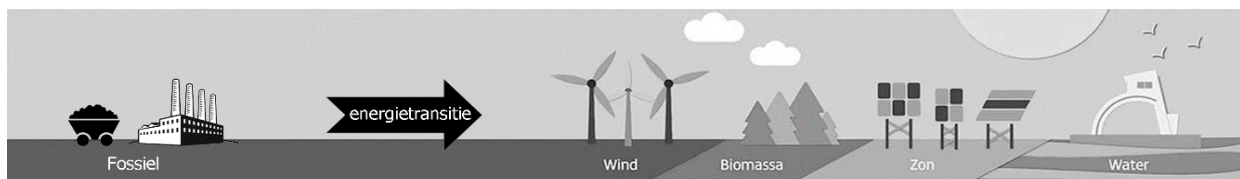

ENERGIETRANSITIE SINT ANTHONIS

Inleiding

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen. Ook in de gemeente Sint Anthonis zijn hiervoor doelstellingen vastgelegd: de gemeente wil energieneutraal zijn in 2035. Dit betekent dat 100% van de energie die verbruikt wordt, wordt opgewekt met duurzame bronnen, het liefst binnen de gemeentegrenzen. Deze opwekking zal moeten plaatsvinden via een mix van energiebronnen, waaronder zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte.

Nut en noodzaak: hoeveel is nodig?

Binnen de gemeente Sint Anthonis wordt op dit moment jaarlijks circa **1.078 TJ** aan energie verbruikt voor verwarming, mobiliteit, industrie, wonen, etc. Daarvan wordt momenteel 34% duurzaam opgewekt, voornamelijk middels biomassaverbranding. De komende jaren wordt fors ingezet op besparing (1,5% per jaar), waardoor de inschatting is dat in 2035 nog ongeveer **797 TJ** aan energie jaarlijks nodig is. Na aftrek van het huidige aandeel duurzame energie (363,1 TJ) moet er dus nog voor 433,9 TJ aan duurzame opwekcapaciteit gerealiseerd worden in de komende 17 jaar. Een combinatie van de bronnen (biomassa en zon) is nodig om deze doelstelling te bereiken.

Wat kan er (technisch) binnen de gemeente?

Binnen de gemeente is een verkenning gemaakt van de mogelijkheden van commercieel inzetbare bronnen, te weten: restwarmte, aardwarmte, waterkracht, biomassa, windenergie en zonne-energie (dak, grond en water). Hieruit blijkt dat er op dit moment geen potentie is voor restwarmte, aardwarmte en waterkracht. Windenergie heeft beperkte potentie vanwege de beperkingen van vliegbasis Volkel. De maximale technische potentie is ingeschat op **2 windturbines** (54 TJ). Binnen de gemeente wordt al een groot deel van de energie opgewekt door het gebruik van biomassa. De gemeente Sint Anthonis wekt met biomassa **563,1 TJ** aan (duurzame) energie op. Door een uitbreiding van de Aben biovergister wordt dit aandeel nog vergroot met 150 TJ. De verwachting is niet dat dit aandeel nog verder kan toenemen, aangezien dan (meer) biomassa van buiten de gemeente moet worden ingevoerd.

Zonne-energie kan dan voor het overige deel zorgen, waarbij **zonnepanelen op de nog niet benutte, maar wel geschikte daken binnen de gemeente** goed zijn voor maximaal circa **42 TJ**. Voor zon op land of water, is technisch gezien een zeer grote potentie: dit kan immers vrijwel overal gerealiseerd worden. Hier speelt dus vooral de vraag waar het gewenst en/of passend is? Hierop wordt verder in het rapport ingegaan. Om de energieopgave (na gebruik van andere bronnen zoals hierboven beschreven) te realiseren is circa 178,5 TJ aan zonne-energie nodig. Dit komt overeen met ongeveer **58 hectare zonnepark** op land of op water. Indien windenergie niet haalbaar of wenselijk is, zal ongeveer 27 hectare extra zonne-energie moeten worden gerealiseerd (in totaal is dan **75 hectare nodig**). Deze opgave is technisch realiseerbaar binnen de gemeente Sint Anthonis, maar heeft een ruimtelijke impact.

ENERGIETRANSITIE SINT ANTHONIS

HUIDIGE ENERGIEVERBRUIK (2015)

Gebouwde omgeving - 444 TJ

Mobiliteit - 339 TJ

Industrie - 34 TJ

Landbouw / Overige - 261 TJ

HUIDIGE OPWEK ENERGIE (2015)

Niet duurzaam - 66%

714,9 TJ

Duurzaam - 34%

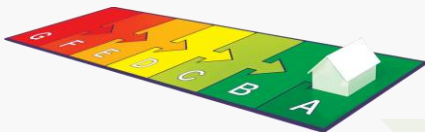
363,1 TJ

DOELSTELLING: ENERGIENEUTRAAL IN 2035

100%

OPGAVE

1,5% besparing per jaar =

281 TJ minder energieverbruik in 2035

NODIG IN 2035

797 TJ DUURZAME ENERGIE
OPWEKKING CAPACITEIT

797 TJ OPWEKKEN IN GEMEENTE?

51 windmolens, of

257 hectare zonnepanelen, of

Extra biomassa centrale
(vergelijkbaar met Aben)

CONCLUSIE: COMBINATIE IS NODIG

ENERGIETRANSITIE SINT ANTHONIS

Conclusies verkenning

De ambities van de gemeente Sint Anthonis om 100% van het energieverbruik duurzaam op te wekken in 2035 lijkt haalbaar. Hiervoor ligt voor de hand om, naast de reeds in gang gezette uitbreiding van de biomassacentrale, in te zetten op dakgebonden en grondgebonden zonne-energie. Met een oppervlakte van maximaal circa 75 hectare grondgebonden zonne-energie (0,76% van het landoppervlakte van de gemeente) kan de doelstelling worden behaald.

Welke locaties?

Niet alle delen van de gemeente zijn even geschikt voor grondgebonden zonne-energie. Verkend is welke gebieden het meest voor de hand liggen. Hierbij is aangesloten op de eerdere verkenning die regionaal voor het Land van Cuijk is uitgevoerd en de Structuurvisie Buitengebied van de gemeente. In de grootschalige landschappen zijn de beste mogelijkheden voor de ontwikkeling van grootschalige grondgebonden zonneparken. Binnen de binnen de deelgebieden **Agrarisch Hart**, het **Dynamisch Areaal** en de **Landschappelijke periferie** zijn zonneparken mogelijk passend. De overige deelgebieden lenen zich minder voor deze ontwikkelingen en zullen dus in eerste instantie niet in aanmerking komen. Dit wil echter niet zeggen dat binnen de genoemde deelgebieden alle locaties geschikt zijn. Een zorgvuldige locatieafweging en landschappelijke onderbouwing zijn voor individuele locaties essentieel.

Er zijn ook enkele locaties op voorhand uitgesloten. Het gaat dan om locaties die maatschappelijk of technisch niet de voorkeur hebben. Zo worden **bosgebieden en houtopstanden** uitgesloten, omdat het kappen van bomen voor zonneparken niet als duurzame oplossing wordt gezien. Daarnaast worden **Natura 2000 gebieden** uitgesloten, aansluitend op het provinciaal beleid.

Hoofdpijnen visie en uitvoering

De gemeente Sint Anthonis onderschrijft dat grondgebonden zonneparken nodig zijn voor het behalen van de duurzame energiedoelstellingen. Tegelijkertijd is zorgvuldigheid geboden in dit dossier, aangezien de landschappelijke impact van dergelijke ontwikkelingen potentieel groot is. Dit leidt ertoe dat de gemeente voorzichtig stappen wil zetten en de volgende voorlopige insteek kiest voor de ontwikkeling van grondgebonden zonneparken:

- De gemeente wil tot 2022 **drie projecten mogelijk maken voor grootschalige (> 5 hectare) grondebonden zonneparken**. Deze projecten liggen in een van de mogelijk geschikte deelgebieden binnen de gemeente en hebben een **maatschappelijke meerwaarde**;
- Deze projecten **voldoen aan een aantal strikte randvoorwaarden**, die in het voorlopige kader worden aangegeven. Deze randvoorwaarden betreffen de minimale eisen. Per individueel geval is bovendien maatwerk mogelijk, indien de situatie daar om vraagt.
- De drie projecten hebben **als doel te leren** voor de vaststelling van een uiteindelijk gemeentelijk zonneparken beleid.
- **In 2022 worden drie projecten geëvalueerd** en wordt het definitieve beleid voor grondgebonden zonneparken verder ingevuld.
- Naast de drie projecten **wil de gemeente meewerken aan lokale coöperatieve burgerprojecten**, mits deze een maatschappelijk doel nastreven (verduurzaming op lokaal niveau) en **niet groter zijn dan 3 hectare**.

De drie projecten worden de komende tijd geselecteerd op basis van onder andere **maatschappelijke meerwaarde** en **goede locatiekeuze en onderbouwing, landschappelijke inpassing en technische en financiële uitvoerbaarheid**.

ENERGIETRANSITIE SINT ANTHONIS

Maatschappelijke meerwaarde

Voor zonneparken geldt dat deze een maatschappelijke meerwaarde moeten hebben. Dit betekent concreet dat de volgende aspecten meewegen in de afweging welke projecten uiteindelijk zullen worden vergund:

- De projecten moeten een **voordeel opleveren voor de inwoners van Sint Anthonis**. Dit kan worden vormgegeven middels een bijdrage aan een duurzaamheidsfonds en projectparticipatie, maar ook andere mogelijkheden zijn denkbaar.
- De projecten zijn **innovatief van karakter**, bijvoorbeeld door de manier van landschappelijke inpassing of door de opzet van het project.
- De projecten die **binnen afzienbare termijn gerealiseerd** (1 jaar na vergunningverlening) kunnen worden gerealiseerd hebben de voorkeur, zodat zij ook daadwerkelijk bijdragen aan de energietransitie;
- Een project kan bijdragen aan een **vitaal buitengebied** - bijvoorbeeld een oplossing biedt voor vrijkomend agrarisch vastgoed - en/of een **vitale samenleving** door bijvoorbeeld het betrekken van mensen met een arbeidsbeperking;
- **Dubbel ruimtegebruik** wordt nagestreefd waar mogelijk;
- Van de projecten wordt verwacht dat zij **meewerken en bijdragen aan onderzoek** dat de gemeente wil opzetten in samenwerking met Wageningen Universiteit (WUR) naar de effecten van zonneparken op de bodemgesteldheid.

Mochten er na de selectie van de drie projecten andere projecten zich aandienen, dan kunnen deze in uitzonderlijke gevallen middels een collegebesluit in behandeling genomen worden, mits deze projecten een nadrukkelijke meerwaarde hebben, doordat ze goed scoren op het merendeel van bovenstaande punten.

Belangrijk is dat de energietransitie geen statisch gegeven is, maar een dynamisch proces dat constant aan verandering en bijsturing onderhevig zou moeten zijn.

Wat zijn de randvoorwaarden voor grondgebonden of drijvende zonne-energie?

Grondgebonden zonne-energie is fysiek op vrijwel alle plaatsen mogelijk, maar is niet overal wenselijk. Hetzelfde geldt voor drijvende zonneparken. De meeste kansen liggen bij grootschalige landbouwontwikkelingsgebieden en naast infrastructuur (snelweg) en op waterbergingsgebieden. Een goede inpassing is daarbij essentieel. Dit betekent dat er welstands- en inpassingseisen (zicht, hoogte, inpassing, beveiliging, etc.) worden gesteld, dat een landschappelijk plan moet worden gemaakt en dat er een communicatie en participatieverplichting naar de omgeving geldt voor initiatiefnemers. Een goede lusten en lastenverdeling is daarbij essentieel. Bij voorkeur worden projecten lokaal opgepakt en door- en voor de omgeving gerealiseerd. Dit wordt in de drie voorlopig te realiseren projecten dan ook als belangrijke meerwaarde gezien.